

נאום תוכחה

בנושא קדושת בית הכנסת

אחיי ורעיי, קהל קדוש ויראי ה'

אנו מתכנסים ובאים יום יום אל תוך היכל בית הכנסת ובית המדרש, פוסעים מעבר לסף הדלת אל מה שהנביא יחזקאל כינה "מקדש מעט". אך האם אנו עוצרים לרגע להבין היכן רגלינו עומדות? אנו נכנסים לטרקלינו של מלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא. התורה הקדושה מצווה עלינו "וּמִקִּדְשֵׁי תִירָאוּ" – תבעו מאיתנו מורא, רעד ופחד, הכנעה מוחלטת של הגוף והנפש מול השראת השכינה. וכהוראתו הנצחית של החכם באדם בספר קהלת: "שֹׁמֵר רֶגֶלָהּ כְּאִשֶּׁר תִּלְוֶהָ אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים... כִּי הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם וְאַתָּה עַל הָאָרֶץ עַל כֵּן יִהְיוּ דְבָרֶיךָ מְעֻטִּים".

אך מה אנו עושים בפועל? אנו מכניסים אל תוך קודש הקודשים הזה את רחובות העיר, את השוק, את סאון החול של העולם כולו, כשהוא דחוס בתוך מכשיר קטן המונח בכיסנו או מול עינינו.

ספר הזוהר הקדוש מרעיד את אמות הסיפים וזועק עלינו בקול מחריד: "מָאן דְּמִשְׁתַּעֵי בְּבֵי כְּנֶשֶׁתָא בְּמִילֵי דְעֵלְמָא... וְיֵי לִיה דְּאַחֲזֵי פִירוּדָא... אֵין לוֹ חֵלֶק בְּאֵלֵי יִשְׂרָאֵל". מי שמדבר דברי חול בבית הכנסת, מי שמסיח את דעתו בהבלי העולם בשעת עמידה מול בוראו, מכריז על פירוד. הוא כמו ידיו מגרש את השכינה ומוסר את כל הקדושה והשפעה היישר אל כוחות הטומאה. כשאנו עונים להודעה, כשאנו מציצים או גולשים בחדשות בשעת התפילה או הקריאה בתורה, אנו מראים לשמיים כי אין אנו באמת מאמינים שמלך הכבוד עומד כאן ורואה במעשינו.

מן התורה, הנביאים, הכתובים ודברי מלכים

שורש ההתייחסות לקדושת בית הכנסת ובית המדרש נובע בראש ובראשונה מציווי התורה לגבי משכן ה' ובית המקדש, אשר מקומות התפילה והלימוד בימינו הם המשכם הישיר בבחינת "מקדש מעט".

בתורה:

היסוד הגדול ביותר ליחס אל המקום הקדוש טמון בציווי המפורש (ויקרא יט, ל; ויקרא כו, ב): "וּמִקִּדְשֵׁי תִירָאוּ, אֲנִי ה'". חז"ל והפוסקים לדורותיהם למדו מפסוק זה את מצוות "מורא מקדש". משמעות היראה אינה רק פחד, אלא הכרה מוחלטת ברוממות המקום ונוכחות השכינה בו. התורה מצווה על האדם לבטל את ישותו ואת ענייניו הגשמיים בעומדו במקום השראת השכינה.

הכנסת מכשיר סלולרי והתעסקות בו בתוך היכל התפילה או הלימוד, עומדת בסתירה חזיתית ל"וּמִקִּדְשֵׁי תִירָאוּ". היא הופכת את ענייני החול, המסחר, החדשות והבלי העולם הזה לעיקר, בתוך הבית שניבנה לשם ה'. דיבורי חול במקום זה הם למעשה הכרזה אילמת כי מורא בשר ודם או ענייני השעה גוברים חלילה על מורא שמיים.

בנביאים:

הנביאים זעקו רבות על היחס המזלזל של העם למקום עבודת ה', ועל הניתוק שבין הנוכחות הפיזית במקדש לבין הכוונה הפנימית.

- **יחזקאל (יא, טז):** "וַאֲהִי לָהֶם לְמִקְדָּשׁ מְעֻט, בְּאַרְצוֹת אֲשֶׁר בָּאוּ שָׁמָּה". פסוק זה מהווה את האסמכתא לכך שקדושת בית המקדש עברה אל בתי הכנסת ובתי המדרש. כפי שאסור היה להכניס למקדש דברי חול (כגון במקלו ובתרמילו), כך במקדש מעט.
- **ירמיהו (ז, יא):** "הַמְעַרְתָּ פְּרָצִים הִנֵּה הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו בְּעֵינֵיכֶם?!". הנביא מוכיח את העם על כך שהם הופכים את בית ה' למקום המשמש לצרכיהם האישיים והחומריים (מערת פריצים = מקום התאספות להבלי העולם). התעסקות במכשירים ניידיים ושיחות חולין הופכים את בית המדרש ממקום התייחדות עם קודשא בריך הוא ל"מועדון חברים" או משרד מאולתר.

בכתובים ודברי מלכים:

כאן אנו מוצאים את ההוראות המדויקות והעמוקות ביותר על עמידת האדם מול קונו, מפי מלכי ישראל שעליהם שרתה רוח הקודש:

- **דברי דוד המלך (תהלים):** דוד המלך, נעים זמירות ישראל, מתווה את הדרך הראויה להיכנס לבית ה' (תהלים ה, ח): "וַאֲנִי בָּרַב חֶסֶדָּהּ אָבֹא בֵיתָהּ אֲשַׁמְחֶנָּה אֶל הַיְכָל קִדְשֶׁךָ בִּנְיָאֲתָךְ". הכניסה לבית ה' דורשת "יראה". לא ניתן לאחוז ביראת הרוממות כשהאדם שקוע במסך המרצד או בשיחת חולין. דוד מוסיף (תהלים פט, ח): "אַל נַעֲרֹץ בְּסוֹד קְדוֹשִׁים רַבָּה, וְנִזְרָא עַל כָּל סִבְיָיו". ה"סביבה" של הקב"ה, דהיינו בית הכנסת, חייבת להיות אפופה בהדרת קודש.
- הפסוק המרכזי והנוקב ביותר נכתב על ידך בספר קהלת (ה, א): "שְׁמֹר רַגְלְךָ פָּאֲשֶׁר תִּלְךָ אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים, וְקָרוֹב לְשִׁמְעַת מִתַּת הַפְּסִילִים זָבַח, פִּי אֵינָם יוֹדְעִים לַעֲשׂוֹת רָע". חכמינו מפרשים "שמור רגלך" - שמור את עצמך, את דיבורך ואת מחשבתך כשאתה נכנס לבית ה'. אל תהיה ככסילים המקריבים קורבן אך אינם שמים לב למעשיהם. המכשיר הסלולרי הוא מכשיר של "כסילות" בהקשר זה – הוא גורם לאדם להיות פיזית בבית ה', אך מוחו וליבו משוטטים ברחובות.
- עוד אמרת (קהלת ה, ב): "אַל תִּבְהַל עַל פִּיךָ וְלִבְךָ אַל יִמָּהַר לְהוֹצִיא דָּבָר לִפְנֵי הָאֱלֹהִים, פִּי הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם וְאַתָּה עַל הָאָרֶץ עַל כֵּן יִהְיוּ דְבָרֶיךָ מְעֻשִׂים". זהו האיסור המוחלט והבסיסי ביותר על פטפוטי דברים ודיבורי חול. המודעות לכך ש"האלוהים בשמיים ואתה על הארץ" מחייבת שתיקה מוחלטת מענייני חול והתמקדות אבסולוטית בקודש בלבד.

סיכום:

מקורות אלו בתנ"ך מניחים את התשתית. הם מלמדים שבית הכנסת ובית המדרש אינם רק "מבנים של ציבור", אלא טרקלין של מלך מלכי המלכים. כניסה עם מכשיר שנועד לחבר את האדם לעולם החיצוני והארצי, וקל וחומר דיבור של מה בכך, מהווים פגיעה במורא המקדש, מרידה בהכרת נוכחות השכינה, ועבירה על דברי הנביאים והמלכים שהורו על הכנעה, יראה ושמירת הלשון והמחשבה בהיכל הקודש.

ספרי קבלה ודברי מקובלים:

בתורת הסוד, בית הכנסת אינו רק מקום התכנסות פיזי, אלא "שער השמיים" ונקודת החיבור בין העולמות התחתונים לעולמות העליונים. כל מילה הנאמרת בו והלך המחשבה של השוהים בו, פועלים פעולה כבירה בממדים הרוחניים.

- **ספר הזוהר הקדוש - האזהרה החמורה מכל:** הטקסט הנוקב, המזעזע והידוע ביותר בספרות הקבלה בנושא זה מופיע בזוהר הקדוש (פרשת תרומה, דף קלא ע"א). הזוהר קובע בלשון חריפה שאין לה אח ורע: "מאן דמשתעי בבי פנשתא במילי דעלמא, ווי ליה דאחזי פירודא, ווי ליה דגרע מהימנותא... ווי ליה דאחזי דלית ליה חולקא באלקא דישראל" (מי שמדבר בבית הכנסת בדברי חול, אוי לו שמראה פירוד, אוי לו שגורע באמונה... אוי לו שמראה שאין לו חלק באלוהי ישראל). המקובלים מסבירים שדיבור חול בבית ה' יוצר "פירוד" – הוא מנתק את הצינורות הרוחניים ומעיד כי האדם אינו מכיר באמת בכך שהקב"ה עומד עליו ורואה במעשיו. הכנסת מכשיר סלולרי, אשר כל מהותו היא "מילי דעלמא" (עסקי העולם, חדשות, וחיבור לחוץ), אל תוך חלל הקודש, היא המחשה טכנולוגית ל"פירוד" שעליו מתריע רבי שמעון בר יוחאי.
- **תורת האר"י ז"ל ויניקת החיצונים:** על פי קבלת האר"י, הבל הפה של האדם והמחשבה שוקקים כוחות רוחניים. תפילה ולימוד בוראים מלאכים קדושים ושפע עליון. לעומת זאת, דברי חול בתוך מקום קדוש משמשים כמזון ישיר ל"קליפות" (הכוחות השליליים וטומאה). כאשר אדם מקדיש את תשומת ליבו למסך הסלולרי בבית המדרש, הוא לוקח את פוטנציאל הקדושה והאור המקיף של המקום, ומשליך אותם אל "הסטרא אחרא" (הצד האחר). הדבר דומה למי שלוקח מזון משולחן מלך מלכי המלכים ומשליך אותו מחוץ לארמון.
- **פגם הייחודים וקטיעת העולמות:** מקובלי הדורות האחרונים, כדוגמת הבן איש חי, מסבירים כי התפילה בנויה כסולם על פי עולמות העשייה, היצירה, הבריאה והאצילות – כל קטע בתפילה בונה "ייחודים" עליונים. צלצול פתאומי של טלפון סלולרי, רטט המסיח את הדעת, או עיון חטוף במסך, קוטעים באבחה אחת את הרצף הרוחני. פגם זה נחשב כ"קוצץ בנטיעות" רוחניות, המחריב את הבניין השלם שנבנה בעמל התפילה, ומוריד את נשמת האדם באחת מפסגת הקודש אל תחתית עולם העשייה החומרי.
- **שבירת "ספירת הדעת":** ספירת הדעת היא הכלי המחבר את האדם להשגחה ולדבקות. הסמארטפון בנוי באופן פסיכולוגי לשאוב את הדעת ולפזר אותה לאינספור הסחות. המקובלים בזמננו מזהירים כי הכנסת מכשיר כזה לבית המדרש מחריבה את כלי הדעת של האדם, מונעת ממנו השראת שכינה, והופכת את השהות בבית הכנסת לשהות חיצונית של הגוף בלבד, בשעה שהנפש משוטטת ברחובות.

בספרות המוסר, חומרת הדיבור והסחת הדעת בבית הכנסת נתפסת לא רק כהפרעה, אלא כקלקול שורשי במידת ההכנעה והמורא הנדרשת מיצור קרוץ מחומר בעומדו לפני בוראו. הכנסת מכשירי טלפון חכמים למרחב זה מועצמת על ידם כפגיעה מהותית בעצם היכולת לפתח חיי נפש ומוסר נקיים.

- **השל"ה הקדוש (שני לוחות הברית):** רבי ישעיה הלוי הורוביץ מדגיש כי בית הכנסת ובית המדרש הם "טרקלינו של מלך". אדם הנכנס לחדר המלך ומתעסק בענייניו האישיים, מראה זלזול ומרד גלוי במלכות. השל"ה מחייב הכנה נפשית של אימה ופחד טרם פסיעת הרגל פנימה. על פי יסוד זה, התעסקות במסך, כתיבת הודעות או קריאת חדשות בשעת השהות בהיכל, משמעותה הפניית עורף למלך ממש בעת העמידה מול כסאו, פעולה המעידה על היעדר מוחלט של הכרת נוכחותו.
- **פלא יועץ:** רבי אליעזר פאפו, בערך "בית הכנסת", זועק מרה על נגע הדיבור במקומות הקדושים. הוא כותב כי עוון זה הוא מן החמורים ביותר, מביא חורבן על הכלל ועל הפרט, ומהווה את סיבת אריכות הגלות. הוא מתאר כיצד הפטפוט בעת התפילה והקריאה בתורה מעיד על עזות מצח. קל וחומר כשהדבר נוגע למכשיר סלולרי, השואב את תשומת הלב באלפי גירויים והופך את האדם לנוכח-נפקד, שגופו נמצא בבית ה' אך דעתו מתבוססת בשוקי העולם ובדיבורי הבל.
- **החפץ חיים (משנה ברורה וספרי המוסר שלו):** פוסק ומאור הדור, החפץ חיים, פוסק להלכה ולמעשה (משנה ברורה, סימן קכ"ד) את מאמר הפוסקים הקדמונים על המדבר שיחת חולין בבית הכנסת: "וגדול עונו מנשוא". החפץ חיים הקדיש את חייו לתיקון כוח הדיבור, ומבחינתו בית הכנסת הוא המבצר שאמור להיות נקי לחלוטין מכל רבב של לשון הרע, רכילות וליצנות. המכשיר הסלולרי מהווה צינור ישיר המכניס את כל טומאת הדיבור והרכילות העולמית היישר אל תוך המבצר המוגן, ומטמא את החלל באווירת רחוב וקלילות ראש.
- **יסוד ושורש העבודה:** רבי אלכסנדר זיסקינד מהוראדנא מחייב עבודה פנימית תדירה של "ציור" הפחד והרעדה בהיכל ה'. הוא פוסק שאפילו שיחת חולין קלה לצורך, כגון אמירת שלום פשוטה לחבר, פוגמת באימת המקום. הבהובי המסך, צפצופי ההתראות והרעד של הטלפונים הניידים, עוקרים לחלוטין את היכולת לבנות את אותו עולם פנימי של הכנעה, ומייצרים תודעה תזזיתית, שטחית ונטולת התבוננות.

תורת החסידות, מיסודו של הבעל שם טוב ותלמידיו, העמידה במרכז את "עבודת הלב" – פנימיות התפילה, הדבקות העמוקה בבורא וההתבטלות ("ביטול היש") בעומדו מול האינסוף. לאור תפיסה זו, חומרת דיבורי החול והשימוש במכשירים סלולריים בבית המדרש מועצמת עשרת מונים. אין זו רק פגיעה בכללי הכבוד, אלא "עקירת הלב" וניתוק מוחלט מעץ החיים של הקשר החסידי.

- **ביטול היש מול התגברות האגו (בעל התניא):** בספר התניא מוסבר לעומק רעיון ביטול ה"אני". בעת התפילה והלימוד בבית הכנסת, על האדם להרגיש את עצמו כ"אין" וכל החיות שלו אמורה להיות מופנית לאלוקות ("אין עוד מלבדו"). המכשיר הסלולרי עובד בדיוק הפוך – הוא מרכז ההווה של הישות, של האגו ושל "האני". הצורך להתעדכן, להיות מעורב, לענות להודעות או להיראות בעולם הווירטואלי, מעצים את תחושת ה"יש" של האדם, מונע כל אפשרות לביטול אמת, ומציב מחיצה של ברזל בינו לבין קונו.
- **הסחת הדעת והדבקות (משנת הבעל שם טוב):** הבעל שם טוב לימד כי "במקום שמחשבתו של אדם שם – שם הוא נמצא". אם אדם שוהה פיזית בבית המדרש, אך מחשבתו משוטטת בין הודעות הוואטסאפ או באתרי חדשות, הרי שמבחינה רוחנית הוא אינו נמצא בהיכל ה' כלל. יותר מכך, החסידות רואה בדבקות המחשבתית את צינור השפע הבלעדי. ניתוק הדבקות על ידי צלצול פתאומי או קריאת הודעה, אינו הפסקה רגעית, אלא קריעת חבל הטבור הרוחני המחבר את הנשמה למקורה, וירידה לתהומות הקליפות של העולם הזה.
- **התלהבות ואש התמיד (אדמו"רי פולין וחב"ד):** תורת החסידות דורשת תפילה בהתלהבות ובחיות – "כל עצמותי תאמרנה". הכנסת סמארטפון אל היכל הקודש היא שפיכת מים קרים על אש המזבח. המכשיר מכניס קור, ניתוק, קהות חושים ואדישות, המחריבים כל ניצוץ של התלהבות ורשפי אש של קדושה. אדמו"רים בדורנו התבטאו פעמים רבות כי המכשירים הללו "מטמאים את המוח והלב" והופכים את האדם למכונה כבויה העומדת בבית ה' כפסל חסר נשמה.
- **הזכות להתפלל ולשוחח עם מלך (רבי נחמן מברסלב):** רבי נחמן מברסלב הדגיש את גדולת המתנה של שיחה עם הבורא (התבודדות ותפילה). הוא מורה לאדם לצעוק ולשפוך ליבו כמו בן אל אביו. המדבר דיבורי חול בבית הכנסת, קל וחומר השקוע במסך המרצד, מדגים זלזול מחריד במתנה זו. הוא כמי שעומד בארמון המלך, המלך פונה אליו לשמוע את משאלות ליבו, והוא מסתובב ומתחיל לפטפט עם השומר בשער או מביט בתמונה ריקה. זוהי קהות חושים שרבי נחמן היה רואה בה חולשה רוחנית איומה.

סיכום:

על פי החסידות, המכשיר הסלולרי הוא סמלו המובהק של ה"עלמא דשיקרא" (עולם השקר) ושל תפיסת היש והגשמיות. הכנסתו אל קודש הקודשים של בית הכנסת מנתקת את הדבקות, מחריבה את עבודת הלב, מעקרת את יכולת ההתבטלות, ומותירה את האדם מנותק ואדיש בעמדו במוקד האור והחיות העליונה.

דברי רבנים בעלי דעה ופוסקי זמננו:

הופעתם של המכשירים הסלולריים, ובפרט הטלפונים החכמים, העמידה את עולם ההלכה וההשקפה בפני ניסיון חסר תקדים. רבני זמננו, פוסקי ההלכה מכל החוגים והעדויות – ספרדים, ליטאים וחסידים כאחד – התאחדו בקיר כפול ומבוצר של פסקי הלכה, תקנות וקריאות קודש, האוסרים בתכלית האיסור כל שימוש במכשירים אלו בבתי כנסת ובבתי מדרש.

- **פגיעה ב"כוונת הלב" וגזל הרבים (הרב עובדיה יוסף זצ"ל):** מרן הרב עובדיה יוסף יצא חוצץ פעמים רבות נגד הכנסת טלפונים ניידים כשהם דולקים לבית הכנסת. הוא הדגיש כי צלצול של טלפון במהלך התפילה, ובפרט בעת חזרת הש"ץ או קריאת התורה, אינו רק פגיעה אישית של האדם בבוראו, אלא "גזל הרבים". האדם המסיח את דעתם של עשרות או מאות מתפללים מכוונתם, עתיד ליתן את הדין על גזלת תפילתם, וזהו עוון שבין אדם לחברו החמור שבעתים.
- **הכנסת "צלם בהיכל" וטומאת הרחוב (הרב יוסף שלום אלישיב והרב חיים קנייבסקי זצ"ל):** גדולי התורה בליטאות הגדירו את הטלפון החכם (ובוודאי זה שאינו מסונן) ככלי המכיל בתוכו את כל זוהמת העולם – תכני פריצות, לשון הרע, ליצנות וחדשות הבל. פוסקים אלו, ובראשם הרב קנייבסקי, התבטאו בחריפות כי הכנסת מכשיר כזה אל תוך בית המדרש שקולה להכנסת "צלם בהיכל" (אליל לתוך קודש הקודשים). המכשיר מסמל את תרבות הרחוב החילונית, ופתיחתו בהיכל התורה היא חילול הקודש של ממש, המגרש את השכינה ממקום משכנה.
- **קריעת מסך העמל והיגיעה בתורה (ראשי ישיבות מכל החוגים):** ראשי הישיבות בדורנו זיהו פגיעה אנושה בעצם יכולת הלימוד. עמל התורה דורש ריכוז עילאי, רציפות המחשבה ושקיעות מוחלטת בסוגיה. רטט של מכשיר, צפצוף התראה או אפילו הידיעה שהמכשיר זמין בכיס, יוצרים "תודעה מפוצלת". הרב אהרן יהודה לייב שטיינמן זצ"ל ורבנים נוספים, התריעו כי המכשירים הללו משמידים את היכולת לעמול בתורה, והופכים את הלומד לשטחי וחסר מנוחת הנפש.
- **תקנות קהילתיות ואזהרות מועצות גדולי התורה:** למעשה, קיימת כיום תמימות דעים הלכתית מוחלטת, אשר באה לידי ביטוי בשלטים המאירים (תרתי משמע) בכניסה לכל בית כנסת ובית מדרש המכבד את עצמו: התקנות אוסרות באופן גורף הוצאת מכשיר סלולרי בשעת התפילה או הלימוד. בקהילות רבות, רבני המקום פסקו כי מי שמכשירו צלצל במהלך התפילה בשוגג, חייב לקבל על עצמו קנס או תענית לשם כפרה על ביזוי כבוד שמיים. על אדם המדבר במכשיר סלולרי בתוך היכל התפילה נפסק כי יש להוציאו מחוץ לבית הכנסת, כדי שלא יחטיא את הרבים בביזוי קדושת המקום.

רבותינו בעלי המוסר, החפץ חיים, השל"ה הקדוש ובעל הפלא יועץ, הסבירו כי קוצר הדעת הזה הוא עזות מצח בלתי נתפסת. תארו בנפשכם אדם הזוכה לעמוד לפני מלך בשר ודם, וכשהמלך פונה אליו – הוא מוציא מכשיר מכיסו ומתחיל להתכתב עם חבריו. הלא בן מוות הוא! על אחת כמה וכמה מול בורא עולם. המכשיר הזה, המצפץ והמרצד, הוא סטירת לחי רוחנית, הצהרה אילמת שהבלי הרגע חשובים לנו יותר מזיו השכינה.

תורת החסידות לימדה אותנו שכל מהות העבודה בבית המדרש היא הדבקות, כוונת הלב והתבטלות ה"אני". "במקום שמחשבתו של אדם שם הוא נמצא", הורה הבעל שם טוב. כשהגוף שלך יושב על ספסל בית הכנסת, אבל מחשבתך משוטטת באתרי אינטרנט או בשיחות חולין, אינך נמצא כאן כלל. נותר רק גוף ריק. המכשיר הטכנולוגי מכבה באחת את כל התלהבות התפילה, מקפיא את להט הקדושה, וחותך בבת אחת את הצינור הדק והטהור המחבר את נשמתך לאבא שבשמיים.

מאורי הדור ופוסקי זמננו כבר זעקו מרה שצלצול אחד של טלפון באמצע תפילת שמונה עשרה או חזרת הש"ץ, קורע את מסך הריכוז של עשרות ומאות מתפללים. זהו גזל הרבים! זוהי הכנסת צלם של תרבות הרחוב היישר אל תוך ההיכל. עמל התורה ויגיעת הנפש נרמסים תחת קהות החושים שהמכשירים הללו משרים עלינו.

**אחיי ורעיי, לא מאוחר לתקן, והתיקון בידינו! אנו יכולים להשיב את טהרת המקדש למקומנו.
נקבל על עצמנו, קבלה איתנה ובלתי מתפשרת: את העולם והבליו אנו משאירים בחוץ.**

**אל טרקלין המלך נכנסים כעבדים המבקשים את פני אדונם –
בטלפון כבוי, בפה נקי משיחות חולין, בלב פתוח ובעיניים נשואות למרום בלבד.**

**נחזיר לעצמנו את הזכות הכבירה לדבר עם הבורא בלי מחיצות, בלי רעשי רקע, בלי טומאת הרחוב. ובזכות
טהרת מקדש המעט שניקח על עצמנו, יקוים בנו במהרה "וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם", ונזכה לראות בבניין בית המקדש
השלישי, מוכן ומשוכלל, במהרה בימינו אמן.**